

VERSLAG POLL WELSTANDSREGELS PROFESSOREN EN BURGEMEESTERSWIJK

6 december 2023

SAMENGEVAT:

1. De poll is door 117 respondenten ingevuld, voornamelijk inwoners van de Professoren-en Burgemeesterswijk (hierna PBWijk). Door beperkte deelname is het lastig hier harde conclusies uit te trekken.
2. Ruim 80% van de respondenten wil het uiterlijk van de wijk behouden, en een kleine 80% is voor versoepeling van de welstandsregels. Voorstanders van versoepeling vindt men vooral bij wijkbewoners die hun woning willen verduurzamen.
3. De helft van de respondenten heeft plannen de woning te verduurzamen, de overige respondenten wachten tot er meer duidelijkheid is over de energietransitie (26%) of heeft om verschillende redenen geen plannen voor verduurzaming (23%).
4. Bijna 60% van de respondenten is van mening dat de wijkvereniging een rol moet spelen bij de verduurzaming van de wijk.

INLEIDING

De PBWijk heeft sinds 2011 de status van beschermd stadsgezicht: er wordt een bijzondere cultuurhistorische en architectonische waarde aan toegekend die de gemeente Leiden wil behouden. Zo mag er bij voorbeeld aan de buitenkant van de huizen niet zomaar, zonder vergunning, iets worden veranderd. Bij verduurzaming van woningen in de wijk (dubbel glas, dakisolatie of zonnepanelen) moet dus rekening worden gehouden met de welstandsregels. O.a. vanwege de klimaatproblematiek en de forse prijsstijging van energie en materialen wordt gepleit voor versoepeling van die regels waardoor woningen gemakkelijker kunnen worden verduurzaamd. Dit wordt ook gestimuleerd door de rijksoverheid.

Het bestuur van de wijkvereniging PBWijk heeft regelmatig contact/overleg met de gemeente en is om die reden benieuwd naar de mening van de inwoners van de wijk over de welstandsregels. Mede vanwege het beschermd stadsgezicht is de wens tot verduurzaming niet unaniem en zijn de meningen over al dan niet versoepelen van de welstandsregels verdeeld. Het bestuur van de wijkvereniging heeft daarom in april 2023 een internet poll uitgezet¹ om de mening van de bewoners van de PBWijk hierover te peilen. De uitkomsten van die poll kunnen door het bestuur van de vereniging worden gebruikt in het regelmatige overleg met de gemeente.

---

¹ Op de website van de wijkvereniging, en op de digitale nieuwsbrief van de Werkgroep Duurzaam PBW.

RESPONS EN REPRESENTATIVITEIT

De poll is begin juni gesloten. Op dat moment hadden 117 mensen de internetenquête ingevuld en verstuurd. Die 117 respondenten zijn niet representatief te noemen voor de bewoners van de PBWijk zoals in onderstaande tabel is te zien.

Verdeling type woningen in PBWijk en in de poll

	<i>PBWijk</i>	<i>Poll</i>
Huurwoningen	30%	2%
Koopwoningen	70%	98%
<hr/>		
Eengezinswoningen	61%	90%
Etage/appartement	39%	10%

Bewoners van koopwoningen zijn fors oververtegenwoordigd in de poll en hetzelfde geldt voor de bewoners van grondgebonden woningen (de officiële term voor eengezinswoningen). Ook zijn leden (94%) van de PBWijkvereniging sterk oververtegenwoordigd. De poll kan dus moeilijk representatief worden genoemd voor alle huizenbewoners in de wijk. Zij laat vooral de stem van eigenaars van eengezinswoningen en leden van de wijkvereniging horen.

WELSTANDSREGELS WEL OF NIET VERSOEPEN

Een meerderheid respondenten (83%) is het (helemaal) eens met de uitspraak dat het historisch en architectonisch uiterlijk van de wijk zoveel mogelijk in stand moet worden gehouden; ze vinden het een prachtige wijk.

In de poll is ook de vraag gesteld “Vindt u het gewenst de welstandsregels te versoepelen om woningen te kunnen verduurzamen?”.

Op deze vraag wordt door 78% van de respondenten “(helemaal) eens” geantwoord. Dat hoge percentage lijkt tegenstrijdig te zijn met het hoge percentage dat het historisch en architectonisch uiterlijk van de wijk wil behouden. 11% staat neutraal tegenover versoepeling, nog eens 11% is het hiermee (helemaal) oneens. Anderzijds wil 83% het uiterlijk van de wijk behouden, 5% is neutraal hierin en 14% is het daarmee oneens. In onderstaande tabel is aangegeven hoe de verdeling van de antwoorden op die twee vragen zich tot elkaar verhoudt.

		<i>Uiterlijk van de wijk behouden</i>			totaal
		(helemaal) eens	neutraal	(helemaal) oneens	
Welstandsregels versoepelen	(helemaal) eens	71	6	14	91 (78%)
	neutraal	13	0	0	13 (11%)
	(helemaal) oneens	13	0	0	13 (11%)
Totaal		97 (83%)	6 (5%)	14 (12%)	117 (100%)

Het ligt voor de hand dat de respondenten die het niet zo belangrijk vinden om het uiterlijk van de wijk te behouden, het (helemaal) eens zijn met versoepeling van de welstandsregels (14 van de 117). Van degenen die het uiterlijk van de wijk echt willen behouden, wil nog altijd 73% dat de welstandsregels versoepeld worden (71 van de 97). De 13 tegenstanders van versoepeling van de welstandsregels zijn – niet onverwacht – ook in deze groep te vinden.

VERDUURZAMING WONINGEN

Bij de beantwoording van de vraag naar de wenselijkheid om de welstandsregels te versoepelen kunnen ook puur persoonlijke motieven een rol spelen. En de welstandsregels kunnen worden beschouwd als een hindernis op de weg naar verduurzaming. Men kan van mening zijn dat vanwege verduurzaming aangebrachte veranderingen aan de buitenkant van de woning wel of geen ingrijpend effect hebben op het uiterlijk van woningen.

In onderstaande tabel worden de plannen voor verduurzaming afgezet tegen de wens om de welstandsregels te versoepelen.

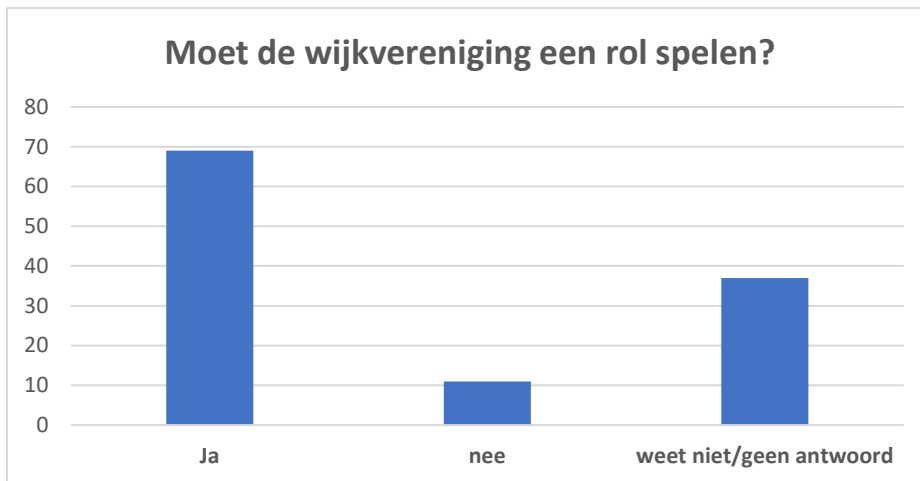
		<i>plannen voor verduurzaming</i>			totaal
		ja	ja, wanneer duidelijkheid	nee	
<i>welstandsregels versoepelen</i>	(helemaal) eens	50	21	20	91 (78%)
	neutraal	2	8	3	13 (11%)
	(helemaal) oneens	7	2	4	13 (11%)
Totaal		59 (50%)	31 (26%)	27 (23%)	117 (100%)

De helft van de respondenten heeft plannen de woning te verduurzamen; zorgen over de klimaatproblematiek en de wens tot energiebesparing zijn de meest genoemde motieven voor die plannen. Ruim een kwart heeft wel plannen maar wacht daarmee tot duidelijk is hoe de energietransitie er voor de PBWijk gaat uitzien. Ruim driekwart van de respondenten (100 bewoners) hebben dus plannen. En iets minder dan een kwart heeft geen plannen voor verduurzaming, veelal omdat de woning al verduurzaamd is. Andere redenen zijn dat men woont in een huurhuis, de hoge kosten, of dat verduurzaming niet rendabel is vanwege de leeftijd.

Niet geheel onverwacht is dat de overgrote meerderheid van degenen die zijn pand wil verduurzamen vóór een versoepeling van de welstandsregels is (50 van de 59 = 85%). Ook bij degenen, die geen plannen hebben of die daarmee wachten tot meer over de transitie bekend is, is er een meerderheid voor versoepeling.

ROL WIJKVERENIGING

In deze laatste paragraaf komt de rol van de wijkvereniging ten aanzien van verduurzaming aan de orde. Daarover is in de enquête de volgende vraag opgenomen “Vindt u dat de wijkvereniging een duidelijke rol moet spelen bij de verduurzaming van de wijk?”.

69 respondenten (59% van het totaal) zien een rol weggelegd voor de wijkvereniging als het gaat om de verduurzaming van de wijk. Een kleine 32% is neutraal en de overige 9% ziet geen rol voor de wijkvereniging.

Aan die meerderheid is ook gevraagd op welke manier die rol van de wijkvereniging zou moeten worden ingevuld. De meest genoemde antwoorden op die vraag betroffen:

- belangenbehartiging bij de gemeente en andere partijen;
- gesprekspartner van de gemeente;
- informatievoorziening over duurzaamheid;
- het stimuleren en organiseren van gemeenschappelijke acties van wijkbewoners rond duurzaamheid.

Gekeken is ook naar de vraag of de voor- en tegenstanders van een duidelijke rol voor de wijkvereniging ook plannen hebben voor verduurzaming van hun woning en hoe ze aankijken tegen een versoepeling van de welstandsregels. Uit die analyse valt te concluderen dat van degenen met plannen 59% een rol voor de wijkvereniging ziet weggelegd. Onder degenen die geen rol zien voor de wijkvereniging bevinden zich relatief veel tegenstanders van een versoepeling van de welstandsregels. Daarentegen zijn voorstanders van versoepeling van de welstandsregels overwegend van mening dat de wijkvereniging wel een rol moet spelen bij de verduurzaming van de wijk (62%).

CONCLUSIE

Analyse van de antwoorden in de poll leert ons dat de meerderheid van de respondenten/PBWijk-bewoners vóór behoud van het cultuurhistorische en architectonische aanzicht van de wijk is, maar ook vóór versoepeling van de welstandsregels die dit aanzicht moeten beschermen maar ook verduurzamingsmaatregelen (kunnen) belemmeren. Driekwart van de respondenten geeft aan plannen voor verduurzaming te hebben, waarbij sommigen nog wachten op meer duidelijkheid m.b.t. gevolgen van de energietransitie in de wijk. Zowel onder de voorstanders van versoepeling als onder de bewoners met plannen voor verduurzaming ziet een meerderheid een duidelijk rol van de PBWijkvereniging weggelegd. Het bestuur van de vereniging gaat hiermee aan de slag.